

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 6 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 30 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petít sor 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 40 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az „Aradi Közlöny“-re új előfizetést nyit a kiadó-hivatal. A kik most előfizetnek, a jövő évi január hó 1-jéig ingyen és bérmentve kapják a lapot. Az előfizetési árak a lap homlokzatán olvashatók.

Armányos békejobb.

Arad, deczember 27.

A multkor Budapesten járt békeapostol, Suttner báró akciója egy jó ötletre vezette Apponyi Albert grófnak kegyes fufangokban dolgozó észjárását. Az a gondolata támadt, hogy mimelvé a nagy hazafi, Dedk Ferencz példáját, ki egy husvéti czikkkel nyitotta meg annak idején a magyar alkotmányos élet éráját, most egy karácsonyi cikkben fogja proklamálni a millenáris békét, az önmagával harczban álló nemzet kebelében az egyetértést és ezzel kapcsolatban megteremti az ezredéves évforduló méltó megünnepléséhez szükséges magasztos hangulatot.

Már maga a föltevés ugyan, amelyből kiindult hamis volt. Mert hiszen a magyar nemzet soha sem volt céljaira, törekvéseire nézve annyira egyértelmű és összetartó, mint ma és ennek az állapotnak megfelelőleg sohasem volt még a kormány — dacára az aránylag éppen nem nagy parlamenti többségnek — annyira erős, a közvélemény által annyira támogatott, mint most; ugyannyira, hogy senki sincs fölé kétségben, miként a legközelebbi választások a szajaskodó, de erkölcsileg teljesen elszállott parlamenti ellenzéket végképen meg fogják semmisíteni.

Nem a nemzet van pártokra szakadva, hanem ellenkezőleg, az ellenzéki politikai pártok vannak a nemzeti közérzlettől elszigetelve annyira, hogy a szoros értelmében elvesztették minden jogosultságukat. Vannak röhögő és tomboló, gorombáskodó és rágalmazó klerikális szélbaliak, a kik a parlamentben meddő viták és tumultusok által akadályozzák a békés tárgyalásokat; vannak magukat nemzetieknek nevező kétszínű politikusok, a kik minden lépten és nyomon beigazolták, hogy Bécs és Róma reakciónárius és ultramontán politikáját — mely egyenesen a magyar nemzeti állam kibékülése ellen irányul — portálják; vannak állásuk szentségerővel megfedkezett néplázító papok, kik egyes kerületekben a tudatlan, nem magyar ajku népet a törvényes rend ellen izgatják; vannak zászlójukat cserben hagyott szökevény frondőrök, kik képviselő mandátumait azon politikai elvek alapján kapták, melyeket a parlamentben aztán megtagadtak; vannak ilyen s hasonló existenciák bőven a parlamentben s azon

kivül, kik a sajtóban óriási zajt ütnek, hogy valakiknek és valamiknek látszodjanak, de ezeknek a nemzet közérzetében abszolute semmi támaszuk nincsen, s ha magukat, hajsájukat, vad lármájukat, gonosz fészkelődéseiket a nemzet kebelében, dúló pártoskodással azonosítják, csak a hazugság ama kultuszáról tesznek tanúbizonyságot, mely egész működésüket jellemzi, s mely ebben az esetben csak szármalmas mosolyra indítja azokat, kik a belpolitikai konstallációk felől tájékozva vannak.

De hát az legyen Apponyi Albert grófnak a legkisebb hibája, hogy pártja és szövetségeseinek nyomorult vergődéseit a nemzettestet megosztó pártküzdelemnek minősíti. Utóvégre is kinek mi a hite, az az ő menyországa. Ha ő e nagyvási mániájának jóhiszeműségében írta volna meg karácsonyi cikkét, akkor így kellett volna szólania: „Mi kormánybuktatási és pártpolitikai célokból kíméletlen harczot indítottunk sajtóban és parlamentben a kormány és többség politikája ellen, de mivel ez a harcz nem illik bele az ezredéves emlékünnap keretébe, szüntessék be azt ennek leteltéig s ha a fegyverszünet alatt sem jutottunk végleges egyetértésre egymás közt, folytassuk a harczot a nagy napok leteltével.”

Vagy ha talán annyira együgyű és gyermeteg lelkű volna Apponyi, amit fel nem teszünk róla, hogy az elfajult parlamenti tumultusokat és obstrukciós vitákat részben a többség taktikájának tudja be, akkor így szólhatott volna: „Vétkezünk mi is, ti is egyaránt és közös erővel kompromittáltuk a parlament méltóságát, de legyen hát egyidőre békekesség közöttünk, mert így kívánja a küszöbön álló nagy nemzeti ünnep komolysága.” ... Ha így szólott volna ajámber béke apostol, hát akkor is ellenvetés nélkül hallgattunk volna szavaira, s meg vagyunk róla győződve, hogy azok — legalább a szabadelvűpárt körében — élénk viszhangot keltettek volna.

Azomban a közvetlenségnek, a komolyságnak, a jóhiszeműségnek annyi mértékét Apponyi Albert grófról föltételezni már eleve is képtelenség, a mint hogy azt hivatott cikkével tényleg beigazolta, mert abban sajátképen egyéb sincs, mint a legocsmányabb megrágalmazása a kormány és többség politikájának.

Azt kérde a többek közt ama béke-nyilatkozatban: „Micsoda az a méreganyag, a mely gyűlölettel inficziálja közéletünket?” és így telet saját kérdésére: „Semmi más mint a törvénytelen erőszak, az alkotmányos jogok elkobozása, az igazságszolgáltatás megtagadása, mely a nemzetet az elnyomók és elnyomottak táborára osztja.” Azt mondja máshelyt a jámbor béke apostol, hogy „a nemzet egyik része fenhéjázó hatalmi döllyel, a másik

hazafias önmegtagadással és magába fojtott (!) keserűséggel készül ünnepelni.” Azok alatt a kik hazafias önmegtagadással a keserűséget magukba fojtják, nyilván a Polonyit, az Ugron Gábort, a Beóthy Ákost s a többi jámbor hallgatag férfit, val együtt bizonyára jó magát is érti. Na már az efféle nyilatkozat inkább farsangi tréfának, mint egy komoly enuncziációnak illett volna be.

És e közben remekül tudja a nagy hazafi szeméit is forgatni: „Nem vagyok annyira elfogult — ugymond — hogy mindent, ami az ellenzéki oldalon történik, helyeselni, vagy csak menteni is akarjak, de csoda-e, ha néha, vagy mondjuk gyakran átlépjük a kellő mértéket támadásainkban és izgatásainkban, midőn legjobbjainkat az önkormányzati életből is kiűldözik és választóinkat csendőrökkel fogdossák össze?”

Tehát Apponyi nem akarja menteni pártjának mértéktelen tulcupásait, de nem is akarja megakadályozni, mert szerinte igazoltak azok. Sőt annyira ment, hogy az örült ellenzéki hajsza megszüntetésének, vagy a mint ő nevezi, a békének árát is szabja, még pedig abban, hogy a költségvetési vitának végén a kuriai bíráskodás tárgyalásának kapcsán a képviselőház a választásreformjával foglalkozzék.

Ez kellene a jámbor grófnak, semmi más. Vétessék ki a nemzet intelligenciájának a kezéből a vezér-szerep és bizasék a tudatlan tömegre, melyet az ő néppárti kortesei fanatizálhassanak és vigyennek a kabátos magyarok ellen az urnák elé. Ezen az áron békét engedélyezne ő, de akkor is csak a jóakaratu embereknek.

Hát ez a béke, az ilyen béke nem kell nekünk. Nem kell az nekünk Apponyi gróf kezéből, mert nem nyújtja őszintén, midőn kijelenti, hogy csak a jóakaratu embereknek ajánlja fel. Igazán érdekes; nemcsak árát szabja a békének, hanem azt is kiköti, hogy kik kapják meg; azok t. i. a kiket ő jóakaratuaknak tart. Már pedig fönt idézett kirohanásaiból nyilvánvaló, hogy sem a kormányt, sem a szabadelvű pártot nem tartja azoknak, különben oly képtelen rágalommal nem illette volna őket; hát ha ezeknek nem kívánja a békét, mert ezek nem jóakaratuak, akkor kivel akar békét kötni? Ime ismét, egy eklatáns példa arra, hogy Apponyi Albert gróf csakugyan nem komoly ember, s hogy visszakívánjuk kedvességét nem is — jóakaratu.

De nem kell a béke Apponyitól azért se, mert ő tőle nincs annak értéke. Hiszen ő ezen békekötéshez nem bir mandátummal! Az ő pártja a bekételen, turbulens ellenzéknek csak egy kis töredékét képezi, és ez sem hallgat rá, már t. i. azon szokatlac szerepében, midőn békét hirdet.

Végül pedig nem kell ez a nagyon is gyanús béke azon az áron, melyen kínál-
tatik, hogy t. i. a választási reformok be-
láthatatlan végű s egyenesen a magyar
értelmiség szupremáciája ellen irányuló
mozgalommal alkotmányos életünk kon-
zisztenciája végsőképpen megrendíthessék.

Van azonban a békekötésnek egy más
módja. Kérdezzük meg a magyar nemzet
választó közönségét, hogy kikre akarja to-
vábbat is a törvények hozását és az ország
kormányzását bízni: a szabadelvű pártra
és az annak kebeléből alakult kormányra,
vagy pedig Szapáry, Apponyi Tibád, Ugron,
Polonyi, Bartha és a többi ellenzékiekből álló
parlamentari többségre. A kinek aztán a
nemzet a mandatumot adja, birtokolja azt
békeséggel. Ez a béke észszerű és joga-
sult lesz, mert az fogja adni, aki annak
nyújtására egyedül jogosult: a magyar
nemzet.

BELFÖLD.

Az országgyűlési szabadelvű párt tagjai
új-év reggelén délelőtti 10 órakor a pártkör
helyiségében gyűlnek össze s ott a párt elnö-
köt üdvözlővén, testületileg megjelennek a mi-
nisterelnöki palotában, a hol a párt nevében
Bersevicz Albert üdvözlő a kormány-
elnöket és minisztertársait. — Ezután szintén
testületileg a képviselőház elnökségi helyisé-
gében jelennek meg, ahol a ház elnöke előtt
Münich Aurél fogja tolmácsolni a párt
jókívánatait.

A kabinet több tagja, s alkalmasint a mi-
nisteriumi szakreferensek is közvetlenül új-
év után, Bécsbe utaznak. A miniszterek föl akar-
ják használni azt az időt, amely a képviselő-
ház ülésének újra megkezdéséig még rendel-
kezésre áll, hogy a kiegészítő tárgyalásokat
formasterint is megindítsák. A téli hónapok
folyamán az osztrák kormány tagjai közül is
többen meg fognak jelenni Budapesten.

Karácsony után.

Arad, december 27.

A véghezvitt tények egy esztendeje kö-
zeleg végéhez a nélkül, hogy tartozást nem
teljesített ígéreket, vagy csalódott várako-
zásokat kellene átvinni a közelgő új év teher-
lapjára. Az 1896. év „Tartozik” és „Követel”
rovatai tökéletesen fedezik egymást. Ami helyre
lett állítva, ami meg van, annak fejlesztése
a jövőé.

Az egyházpolitika körül folyt haros a
multé és szívesen borítjuk a jóakaró feledés
sűrű fátyolát az igaztalan támadásokra a
vakon dühöngő rohamra, melyeket az illető
javaslatok ellen intéstek. Legyen feledve az
utramontán függetlenségek dühöngése is, akik
Apponyi grófot inpolitikus vállalkozásában oly
kitűnően támogatták s vele közösen önkény-
telenül fejlődéshez segítették a néppárt csiré-
ráját, amely immár égő fátylakkal és bepá-
linkászt szálóvivőkkel járja végig az orszá-
got, savorja a békét és valamennyi országos
politikai pártot közös védelemre kényszeríti.
Legyen feledve továbbá azok kilépése, akik a
szabadelvű pártot a haros pillanatában, ne
mondjuk, hogy elárulták, de nem is támogat-
ták, és akik azt hitték, hogy a szabadelvű
párt kebelében radikális szabadelvűséget fe-
destek fel, amely többet ártana az országnak,
mitsom használna.

A szabadelvű egyházpolitika ellenségei
az utolsó restauráció alkalmával meggyőződ-
hettek arról, hogy Magyarországon csak sza-
badelvű politika lehetséges, hogy Magyaror-
szág keresztül-kasul szabadelvű eszméjű és
sem nyílt, sem leplezett utramontánokkal nem
paktál. A restauráció a létező rend és a

Bánffy minisztérium mellett
nyilatkozott. A nemzet szava messze elhallat-
szott és csak azok nem érik a nemzet sza-
vasatát, akik azt érteni nem akarják s a kik-
nek érdemében van, hogy a hazugságot igaz-
sággá, a kisebbséget többséggé fújják fel.

Díó tehát, hogy a béke ünnepének nap-
jai után visszatérjen szívünkbe a béke. A
néppárt veszélyezteteti a békét az országban
és a néppárttal tart az, aki nincs ellene. Az
államhatalom ismeri kötelességét s meg fogja
tudni védelmezni a felső békét. Rossz szolgál-
latot tesznek a jó ügynek azok, akik a nép-
pártra mért csapást felfogják és hatástalanná
teszik. Minden pártnak közös érdeke az or-
szág csendes, nyugodt fejlődése s nem szabad
engedni, hogy az önmagáról megtelepedett
klérus által felbujtogatott és fanatizált tömeg
a középkori vallás háboruk zavarai és pusztí-
tásaiba sodorja vissza az országot. A belbéke
mindenek felett. Ki akarja annak megbontá-
sáért a felelősséget viselni?

A magyar államiságot pedig nem sokára
fényes, felülmúlhatlan kifejezésre akarjuk jut-
tatni a milléniumi ünnepélyek által. A ma-
gyar állam e manifestációját talán a sza-
badelvű állameszme hordozói ellen vivandó
terméketlen szenvedélyes harczok zavarják
meg. Mindnyájan egy hazának a fiai vagyunk,
amelynek fennállása és virulása mindnyájunk-
nak egyformán a szívéhez van növe. Kívá-
njuk tehát, hogy a béke ünnepnapjai békés
értelemben hatottak legyen reánk és habár
különböző táborokba osztva, de mégis köz-
ösen munkálkodjunk a belső béke és a magyar
államiság érdekének biztosításán.

Millenniumi pásztorlevelek.

— december 27.

Két főpásztori körlevél jelent meg kará-
csonyra, az egyik Vassary Kolostól, Ma-
gyarország hercegeprimásától, a másik a va-
radi püspöktől, Schlanoch Lőrinc kardi-
náltól. A pásztorleveleket a következőkben
ismertetjük:

A hercegeprimás az Urhoz való könyör-
géssel kezdi körlevelét, hogy engedje meg az
az ezredik év méltó megünneplését. A hon-
szersző őseit az Isten, a kereszténység révén,
az emberi társadalom nemes tagjai közé so-
rosta. A keresztény hit össze volt forrva a
hazaszeretettel s ezt védeni annyi volt, mint
védelmezni a hazát s ezért vért ontani, any-
nyi, mint a hazáért halni; az egyház hű fiá-
nak lenni, annyi, mint jó hazatunak lenni. E
kor dicső kora volt az országnak, de pártos-
kodás és visszavonás utóbb tengeresszerűen
lenséget hozott rá. Elég ismeretek azok
a pártkülselemek, a melyek az Arpádok, An-
jouk kihalása, majd Hunyady János és fia
Korvin Mátyás után a hazát majdnem a vég-
pusztulásig zaklatták.

A mai napokról és pillanatokról — ugy-
mond végzetül — nincs szükség rá, hogy
megemlékezzünk. Mert saját szemetekkel lát-
játok, az állapotok roszra fordultak; látjátok,
hogy ebben a szép honban mennyire dühnek
az ellenségeskedések, harag, veszekedés és
pártoskodás. Ezek bizonyára szomorúsággal
tölthet el szíveteket, de reméljétek: az ur meg-
segít. Szeressétek egyházatokat s hazátokat.
Aldjátok az urat, akinek kegyelméből ez a
hon fönnáll; örvendjenek, vigadjanak vala-
mennyien, öleljék meg egymást testvéri sze-
retettel.

A pásztorlevélhez csatolva van Esterházy
Pál herceg és nádor imádsága és följajánlása
a magyarok Nagyaszonnyához, továbbá uta-
sítás a diócezius papsághoz, hogy miként ve-
gyenek részt a millennium megünneplésében.

Schlanoch Lőrinc varadi püspök pás-
torlevelét assal kezdi, hogy arról szól, mily
nagy idő az az ezer esztendő. A keresztény-
ség nincs még egészen kétezer éves. Midőn
átmegyünk az ezer év meggyéjén, mindnyá-
junk szívében megdobban a szózat: Hazádnak
rendületlenül légy híve oh magyar.

Azután azt bizonyítja a szentírásból vett
sok citátummal, mennyi hálával tartozik a
nemzet az urnak, hogy föntartotta egy eszed-
éven át. Az egyénre nézve igaz keresztény
gondolkodás szerint megszűnt a halál rettenet-
es volta. Az igazán meghalt nemzet nem tá-
mad föl soha. Itt nincs föltámadás. Ezt meg-
fontolva értjük meg teljes mértékben az Ur Jé-
sus szent könyveit: Ki mint Isten mond vég-
zetet, a honfi Jézus könyezett.

Krisztus sirt nemzete fölött, mert előre
látta annak végpusztulását és éppen az tette
oly mélységes és keserűvé honfiai fájdalmát,
mert a nemzete nem lesz többé soha nemzet.
Azért midőn az eszedév alkonyán elmond-
hatjuk a költővel: „Él nemzet e hazán”, mily
bensőséggel kell megosondulni szívünkben az
imának: „Neked adok hálát atyáink Istene.”

Az eszedéves mult dicsőségéből s érde-
méből az oroszlanýrész Szent-István illeti,
különösen azért is, mert nem a keleti, hanem
a nyugati egyház kebelébe tért. A keresztény
hit alapján, az Isten-asszony védelmében lett
nagygyá a nemzet. De a milléniumi év örö-
meben aggodalmak bántják, a melyek abból
erednek, hogy eszedéves magyar hazánk le-
téréssel az eszedéves alapról, indul neki a má-
sodik eszedévnék. A kat. egyháznak isteni ígér-
tet biztosítja fennállását. Nemzetnek nincs
olyan biztosítása. Az egyház ez évnek is,
új-év napján Jézus nevével indul neki: és vaj-
jon nemzetünk nem Jézustól távolodva indul
e neki: a második eszedévnék? Ez aso-
ban nem csökkentheti hálánkat az eszed-
éves nagyszerű multért, csak fokozhatja ha-
tártalanul hazafiai buzgó könyörgésünket a
jövőért az égiekhez.

Az iskolaszék ülése.

— Baját tudósítónktól.

Arad, december 27.

Az iskolaszék mandátuma lejárt, s a je-
lenleg együtt ülő iskolaszéki tagoknak e meg-
bízással nemcsak a jelen évben volt utolsó
ülések.

Nagyon valószínű, hogy az iskolaszék
nagy részét újra meg fogja választani, de le-
hetséges, hogy változások is történnek.

Minden esetben el kell ismernünk, hogy
a jelenlegi iskolaszék teljes tudásával, ipar-
kodásával a város iskolaügyének fejlődését
ápolta, amely ténykedése által az egész város
közönségének elismerését érdemelte ki.

Az iskolaszék üléséről tudósítónk az aláb-
bi részletes tudósítást adja:

Salaas Gyula kir. tanácsos polgármester
elnöklété alatt jelen voltak: Institoris Kálmán,
Millig József iskolafelügyelő, Varjassy József,
Schusster Illés dr., Pollák Gyula dr., Viser Pé-
ter, Boros Vida, Szathmáry János, Robitzek
Agoston, Niedermayer Tibád, Bing Vilmos,
Reicher Ferencz, Fischer Antal, Tedeschi Viktor,
Brusch Alajos, Szontagh Gyula, Kristyó János,
Keresztes Gyula dr., Bonts Aurél jegyző.

Ülés elején az iskolaszék tandijelengedési
kérvényeket intézett el.

Varjassy Arpád királyi tanfelügyelő
megküldi a közoktatásügyi miniszter egy kör-
rendeletét, melybe a szaktanitók létszámának
szaporítását szövegezte, s melyben tudatja, hogy
a jövő év folyamán a budapesti vakok intéze-
tében egy szaktanfolyamot nyit.

A tanfelügyelő kéri az iskolaszéket, hogy
a miniszter e körrendeletét tegye közhírré, s
tudassa a tanítókkal, hogy a miniszter a tan-
folyamra 10, egyenkint 100 forintos ösztöndi-
jat létesít. Akik részt akarnak venni a tanfo-
lyamon, azok nyújtsák be kérvényeiket január
20-ig a tanfelügyelőségnek.

Az iskolaszék még a mult évben megen-
gedte, hogy a filharmóniai egyesület a pol-
gári finiskola dísztermében tartsa próbáit
és házi estélyeit.

Ennek ellenében Salaas Gyula kir. ta-
nácsos évi 50 frtnyi megváltást kért az egye-
sülettől, mit az meg is adott, s ez összeg a
terem beutórozására fog fordítatni.

Tudomásul szolgált az a miniszteri ren-
delet, mely a bizonyítványok másolatának dí-
ját az igazgatóknak határozza meg.

Nagy János igazgató bejelenti, hogy a

gáji elemi iskola első osztályában 97 növendék van. Kéri tehát ennek alapján a növendékek egy részét a negyedik osztályba áthelyezni, a hol a növendékeket egy tanító felváltva taníthatja. — Az iskolaszék ez ügyre nézve a fenti értelemben határozott.

Millig József iskolafelügyelő előterjesztést tett a szünnapokról, melyeknek száma összesen 186. — Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Ulsó végén az iskolafelügyelő tett előterjesztést az iskolamulasztásokról.

Salaos Gyula kir. tanácsos, elnök, felémelte, hogy az iskolaszék tavaly az amerikai rendszer szerint tanítóknak fizetésjavítást szavazott meg, ezt azonban a pénzügyi helyzetre való tekintetből, csupán január 1-től hozta javaslatba, azzal a kikötéssel, hogy esetlegesen visszamenőleg is kifizetik a pótlékot, ha a tanügyi bugzsé felesleget mutat fel.

Mivel pedig a felesleg meghaladja az ezer forintot az iskolaszék az amerikai rendszer szerint tanítóknak a javítást utólag kiutaltványozta.

A tárgysorozat ezzel kimerült.

Salaos Gyula kir. tanácsos polgármester emelt ezután szót, felemelve az iskolaszék három évi bokrós érdemeit. Az iskolaszék — ugymond — a közoktatás szent ügyét mindenkor a szívén viselte, s azt előre vinni igyekezett.

Azt hiszi a város közönsége az elmúlt három év eredményével meg lehet elégedve. Kötelességének tartotta ezeket az üléseken elmondani, annyiival is inkább, mivel ez nemcsak az évek, hanem a lefolyt ciklusnak is utolsó ülése volt. Lehet hogy az iskolaszék tagjai ismét találkozni fognak a teremben, hogy tovább is együtt működhessenek. Addig is megköszöni buzgólkodásukat azon férfiaknak, akik jól teljesített kötelesség érzetével távoznak az ülésekből. Végül boldog új esztendő kíván az iskolaszéknek.

Varjassy József emlékedett fel erre, ki körülbélül e szavakkal válaszolt Salaos elnöknek:

A polgármester ur szíves köszönetét viszonozom az egész iskolaszék nevében, mert ha nekünk érdemeink vannak az iskola és tanügyi fejlesztése körül, úgy annak legnagyobb része a mi szeretett elnökünké.

Mert ha ő nem volna oly buzgó és előrelátó, akkor a mi munkánk felettébb meg volna nehezítve, így azonban az ő energiájából merítettünk mi is magunknak erőt s érezzük, hogy szegény volna, ha az ő buzgósa mellett bármelyikünket is gondatlansággal vádolhatnának.

Midőn tehát az ő szavait megköszönve viszonozom, kívánom, hogy a mindenható az ő életét úgy is mint polgármesterét, úgy is mint iskolaszéki elnökét hosszú ideig terjesse ki s adjon neki erőt, friss egészséget az ő családjá s mindnyájunk örömére. (Élénk éljenzés.)

Brusch Alajos tanító mint az iskolaszék hat évi időn át tagja a tanító kar nevében szól, felemelve az utóbbi évek tanügyi fejlődését, melynek tanui a palotaszertű iskolák, az azokban uralkodó harafias szellem.

Hogy e fejlődés nemcsak az iskolaszék, de az egész közönség meggyőződése bizonyítja a tanítók fizetésének nagylelkű rendezése.

Ebbe nemcsak anyagi, de erkölcsi rokot is kaptak a tanítók, megnyugtatóan a múlt, a biztatás a jövőre.

Most a ciklus végén, kartársai nevében megköszöni a polgármesternek, az iskolaszéknek szívesességét és jóindulatát, melyet Arad intellektuális fejlődésére fognak mindannyiszor gyümölcsöztetni.

Leikes éljenzés fogadta a szép beszédet, mire az ülés véget ért.

IDŐJÁRÁS.

Legnagyobb: reggel 7 órakor 761.0 milliméter, délután 3 órakor 762.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12, délután 3 órakor C° — 21. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor N 1. délután 3 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 8 milliméter.

A nagyhalmágyi vasutvonal veszedelme.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, december 27.

A múlt hét végén kezdődött és e hét elején folytatódott havas esőzések káros eredményét már is lehet tapasztalni.

A megnövekedett vizek több helyen időztek elő áradásokat, de figyelemre méltóbb rombolást az arad-osanádi vasutársaság Gurahonoz-Nagyhalmágy és Gurahonoz-Menyháza között fekvő vonalakon idéztek elő.

A Körös és a menyházi patak hirtelen megduzzadása oly váratlanul jött, hogy a védekezés szinte lehetetlen volt. A túlradt vizek a fenti állomások közötti vonaltestet annyira megrongálták, hogy az egyiken bizonytalan időre az összes forgalmat, közlekedést az igazgatóság beszüntette.

A Gurahonoz-Nagyhalmágy közötti vonalon az a csuzói hid körül rongálódott meg a töltés. Az a csuzói hid négy kőkupját elsodorta az áradat, minek folytán a töltés egy részét is elmosta az előtörő víz.

Az igazgatósághoz érkezett távirat szerint e helyen a rombolt töltés már helyre állított, hanem csuzói hidnál a halmágyi hídfőhöz csatlakozó nyolcz méteres szakaszt a burkolattal együtt elmosta az ár.

Az 1270-ik számú szelvénynél a partburkolat leszakadt és több helyen nagyobb mérvű süllyedés támadt.

Epen ezért a gurahonoz-nagyhalmágyi vasut vonalon a forgalmat bizonytalan időre beszüntették.

A gurahonoz-menyházi vonalnak 162-dik számú szelvényénél keletkezett a vonaltest meglazulása. A kavicsagyakat mintegy 15 méternyire lemosta a megáradt patak vize.

A vizek könnyebb lefolyását elősegítendő, a töltést 10 méter hosszában átvágták, melyen a felduzzadt víz csakugyan oly erővel és oly gyorsan lefutott, hogy a közlekedést már újra elrendelhetnék.

A vasuttest többi részén csak kevés kár történt, melyek a forgalom beszüntetését egyáltalán nem tették szükségessé.

Az igazgatósághoz beérkezett jelentés szerint a jelenlegi áradás víz állása 15 centiméterrel kisebb volt, mint a tavalyi.

A tegnapi hirtelen megváltozott időjárás teljesen megnyugtató arra nézve, hogy esetleg újabb hasonló szerencsétlenség fenyegetse a veszélynek kitett vasuti vonalakat.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 28. —

Fagy. — Délén csapadék.

Villamos hírek.

— Karácsonyi táviratok. —

Lapunk mozgalmas budapesti levelezője a karácsonyi ünnepek alatt sem hagyta tudósítás nélkül az „Aradi Közlöny“-t. Az ünnep másnapján hűdött részünkre egy egész sereg táviratot, miket azonban — nem lévén máig lapunk — csak ma adhatunk ki.

Az ő sürgőnyei és egyéb deczember 26-iki keletű távirataink itt következnek:

A hercegprimás pásztorlevele.

Budapest, decz. 26. (Saj. tud. táv.) A hercegprimás ma adta ki gyönyörű latinsággal megírt millenniumi pásztorlevelét: „Claudius“ aláírással. A primás a levélben teljesen tartózkodik a politikától. Előadja a nemzet nagy küz-

delmeit, rámutat arra a veszedelemre, mely a hazát mindig az egyenetlenség miatt fenyegette; int a testvéri egyetértésre és csodálatos szépen, valódi költői, szinte profétai ihlettel imádkozik a nemzet jólétéért, boldogulásáért. (Pátsztorlevelének e része a legjobb munkák közül való, a miket ezen a téren egyáltalán megalkottak.)

Es végül elrendeli, hogy a millenniumot a következőkép kell megünnepelni: Deczember 29-én a papság kihirdeti a millenniumot, Szilveszter estéjén imádkozik a pápáért és a királyért, január 1-én a reggeli első harangszó után félóráig zugnak a harangok, új év napján külön ájtatosság, január 5-től deczember 20-ig minden misében beleszövendő a Missale Szent-Istvánhoz szóló fohásza, minden szombaton, egész éven át, este 6 órakor imát mondanak szűz Máriához, Magyarország nagyasszonyához.

A főváros karácsonya.

Budapest, deczember 26. (Saj. tud. táv.) Ami az időjárást illeti előbb loos-pocs, aztán szép fehér hó, s végül ismét loos-pocs. Nevezetesen volt azonban az idén a csomagforgalom. Karácsony hetében ugyanis összesen 75,533 darab csomagot kezelt a fővárosi posta: 18,000 ezer darabbal többet mint tavaly karácsonykor, és épen ötözdör annyit, mint rendes körülmények között. Nevezetesen, hogy ilyen rengeteg forgalom mellett csak 150 darab volt kézbesíthetetlen rossz címzés miatt.

A forrongó Törökország.

Konstantinápoly, decz. 26. (Saj. tud. táv.) Hir szerint a szultán csapatai Zeitunt bevettek. A felkelők a hegységbe menekültek.

A pénzügyminiszter czáfolata.

Budapest, decz. 26. (Saj. tud. táv.) Félhivatalos forrás megczáfolja azt a hirt, mintha Lukács pénzügyminiszter a bankok számára 5—6 millió forintot akart volna rendelkezésre bocsátani.

Darnay István öngyilkossága.

Kolozsvár, decz. 26. (Saj. tud. táv.) Darnay István a „Phoenix“ erdélyrész vezértikára, és a kolozsvármegyei takarékpénztár igazgatója megőrült és öngyilkosságot követett el: szerencsétlen vállalatok és tőzsdei veszteségek folytán. — Föl akart menni Budapestre, de olyan ideges állapotban volt, hogy hozzátartozói őriztették a vonaton. Mindazáltal Darnay Egeres tájékán leugrott a vonatról, s minthogy csak kevésbé sérült meg, járkált egy ideig a mezőn. Később visszatért a pályatestre, s egy arra robogó gyorsvonat elé vetette magát, — mely teljesen összezúzta, Darnay számításait az általa vezetett intézetekben, a legtokéletesebb rendben ts-láltak.

Az újabb Zichy-expedícióról.

Budapest, deczember 26. (Saj. tud. táv.) Zichy Jenő gróf, a ki e hó 19-én utazott el Budapestről, hogy másodízben felkeresse a Kaukázust, kénytelen több napot Odesszában tölteni, mivel a közlekedés Vladikafskas és Tiflis felé a hólavínak és Batumról Tiflis felé a nagy vízáradások miatt teljesen szünetel. Zichy gróf ennek következtében kíséreléssel Csolingerián tanárral a karácsonyi ünnepeket Odesszában töltötte, a hol várnia kell, míg a közlekedés ismét lehetővé válik, a mi azonban hétfő előtt aligha történik meg.

A románok és a „Tribuna.“

Budapest, deczember 26. (Saj. tud. táv.) A hazai románság mérsekelt köreiből ál-

talánosan feltűnt, hogy a szélsők sajtója, különösen a nagyszombati „Tribuna” a memorandum perben elítélt egyének megkegyelmeztetése után beállott békésebb irányt hirtelen megváltoztatta a nélkül, hogy erre bármi alapos oka lett volna. E váratlan irányváltoztatás azon surlódásokra vezethető vissza, melyek az erdély román nemzetbizottság kebelében támadtak. A mint ugyanis a bukaresti „Lumea Nona” jelenti, a jelenleg Bukarestben élő menekültek Brote Jenő, Albin, Szeptimin és Popovicsi Aurél Sturza miniszterelnökkel abbau állapodtak meg, hogy a Magyarország Menio igazgatást beszüntetik, hogy így a szabadelvű kormánynak nehézségeket ne okozzanak. Ennek következtében a nemzeti bizottság egy része elhatározta, hogy a lap vezetését csakis kipróbált férfiakra bizza, a minnek folytán Ratiu dr. a „Tribunát” tényleg le is foglaltatta.

Natalia otthon.

Belgrad, december 26. (Saj. tud. táv.) Félhivatalosan alaptannak nyilvánítták azon hírt, mintha Natalia királyné mostani itt tartózkodásának bármily politikai jellege lenne. A királyné csakis a karácsonyi ünnepeket szándékozik fiánál tölteni.

Arton.

Bukarest, december 26. (Saj. tud. táv.) Lepronszt párizsi rendőrtelgyelő Bukarestbe érkezett, hogy az Arton keresésére két évvel ezelőtt oda küldött rendőrbiztos Dupas és Sondais itteni eljárásáról információkat szerezzen.

Az orosz trónörököséről.

Budapest, december 26. (Saj. tud. táv.) György nagyherceg az orosz trónörökös ki Nizza közelében Turbis-sur-merben időzik, itteni tartózkodásával rendkívül meg van elégedve, a riviera enyhe éghajlata igen is befolyással van a nagyherceg egészségére, ki tegnap és tegnapelőtt már nagyobb sétákat is tehetett a környéken, az általános jóérő állapot kielégítő, csak sovány arczának beteg színe mutatja, mennyire előrehaladt állapotban van a kór. A két hadsegéd folyton kíséri a nagyherceget.

A krétai kérdés.

Athén, december 26. (Saj. tud. táv.) Skonzész görög külügyminiszter sorban látogatást tett a 6 nagyhatalom itteni követénél, hogy tájékoztassa őket a krétai kérdés fölött. A miniszter esetleg a fenálló viszonyokat és hangsúlyozta a görög kormány abbéli kötelezettségét, hogy a krétaiak jogait védelmezze. Együttal a kormány nevében felkérte a követeket, hogy hívják fel kormányaik figyelmét annak szükségére, hogy a magas pertánál felszólaljanak a hely képen elejét vegyék Kréta szigetén a kihágásoknak. A görög kormány azon nézetben van, hogy a krétai eseményekért csakis Karatesdori basa felelős, ki a szükséges tapintat nélkül azonnal katonai megtorló intézkedésekhez nyult. A követek megígérték, hogy jelentést tesznek ezekről kormányuknak és hogy választ a külügyminiszterrel közölni fogják.

Török reformok.

Konstantinápoly, decz. 26. (Saj. tud. táv.) Zeeki effendi egy, egyike a legtekintélyesebb muzulmán papoknak terjedelmes emlékiratot terjesztett a szultán elé a teológiai tanulmány reformálása tárgyában. Konstantinápolyban ma 11 teológiai fakultás van, a vidéken pedig egy sem. Ennek következtében valamenyi szefia évenként 20-30, fiatal ember kénytelen Konstantinápolyba jönni, a hol éveken át, távol a szülői háztól a legnagyobb nyomorban élnek, minthogy a kegyes alapítványok miniszteriuma csakis a legszükségesebbel látja el őket. Minthogy a szafiták a nagy tömegének a fővárosban való tartózkodása mind tűrhetetlenebbé kezd válni. Zeeki effendi azt ajánlja, hogy a teológiai és a muzulmán kánonjog tanítása a közoktatásügyi miniszter felügyelete alá helyezzessék és az egész tanítás akképen decentralizáltassék, hogy minden tartomány fővárosában külön teológiai intézet állítsassék fel, szafitáknak a fővárosban való tartózkodását pedig tiltsák meg. E reform a legnagyobb lenne, a janicsárok kiirtása óta (Konstantino) Törökországban behozták. A szultán az emlékiratot az udvari nyomdában több példányban kinyomatta és egy külön bizottságot küldött ki, hogy azt tanulmányozza.

A botrányos szobranje.

Szófia, december 26. (Saj. tud. táv.) Azon botrányok következtében, melyek a legutóbbi időben csak nem napról-napra előfordultak a szobranjében, Theodorov elnök értekezletre hívta meg a szobranje többkiváló tagját, a melyben megbeszélték a házszabályok hiányosságát. Általában hanguloyozták a házszabályok szigorításának szükséges voltát, konkrét határozatot azonban nem hoztak, mert valószínűleg magában a szobranjében, tesznek majd erre vonatkozólag indítványt.

HIREK.

Deczember 28. Szombat. Róm. kath. naptár: Apró szentek. — Protestáns naptár: Apró szentek. — Izraelita naptár: Vajjigas. — Görög-keleti naptár (deczember 16.) Aggá proféta. — A nap két 7 óra 49 pereskor, nyugszik 4 óra 14 pereskor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10-12 óráig, délután 2-5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölossey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2-4 óráig és pénteken 11-12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földszint.

Január 4. A Kölossey-egyesület felolvasó-estélye 1/2 órákor (Városháza.)

Az elmúlt ünnepekről.

Oda künn nagy pelyhekben hull a hó, az idő csak nem akar változatos lenni. Olyan egyhangú, olyan unalmas, mint az üres frázis, olyan keresetlen, mint a kit örökre elhagytnak. Esik.

A hópelyheken nem játszik színeket a napsugara, mintha a nap is ünnepelné a karácsonyt, munkáját ő is abba hagyta. Nekünk olyan szokatlan, hogy a mig máskor, karácsonykor osikorgott a hó a talpunk alatt, a „Mikulás” szakállát belepte a szusz-mara, addig az idén csak a czup-czup nóta hallszik bele vegyülve lágy hópelyhelyel.

Az emberek a szobában ültek az egész ünnepek alatt, a kártyából néha kipislogtak az utasára és nyomott kebellet, mint egy változhatatlanra rá mondták:

— No ez az idő!

Karácsony estéjén az asztalon gurulva dörgött a dió, a mogyoró, a vesztések szerencsétlenségén egy-egy homéri kacaj mindenütt. No és abból állott az ünnep. No még abból, hogy gügyögő babák, a nagyobb fiucskák és leánykák örömeiben mi is osztoztunk, élénk varázsoztunk a gyermek kort, elképzelhetők, milyen pazar élvezet leszedni a karácsony fáról az aranyos diót, a ozukorkát, meg más ilyen jót. A kicsik őszinte szívvél köszönték meg a Jézuskának, hogy hozott nekik sisakos katonát, rezes dobót, babát, meg konyha edényeket.

Mikor aztán elérkezett a tizenkét óra, az áhitatos keresztények elmentek a templomba és imádták a kis Jézust. Sokan meg, úgy vélték, eleget tenni hivatásuknak, ha egy pár nénikét össze kötözték egy szalaggal, annak jeléül, hogy az embereknek egymáshoz kötve kell lenni mindenben.

Karácsony napján esett. Az emberek szívében az öröm, a természet pedig gyászolt a könyezett.

Néma volt az Andrássy uti korzó, a hógyek a kik véletlenül oda kerültek, nem akartak imponálni. azok is siettek az ernyőjük után — haza.

Lehetne még többet is írni az elmúlt ünnepekről, de a soknak is a vége csak az lenne, ha szebb az időnk, talán még jobban ünnepeltünk volna.

— Lapunk mai számához az előfizetések könnyebb megújítása végett utalványt mellékel a kiadóhivatal. Felkérjük t. vidéki olvasóinkat, hogy ezek felhasználásával előfizetéseiket megelőző megújítani sziveskedjenek.

— A vármegyék dotációjá. A vármegyék nagy részénél, hogy közigazgatási feladataiknak megfelelhessenek, elodázhatatlanul szükségessé vált egyes új állások szervezése, amelyek részben már a folyamatban levő általános restaurálás rendjén be is töltettek. Másfelől a vármegyék dolgai kiadásaira eddig megállapított dotáció is elégtelennek bizonyult a okvetlenül gondoskodni kell a megfelelő többlet fedezéséről. A belügyminiszter arra a meggyőződésre jutott, hogy a megjelölt eszlokra sem újabb pótdát, sem pedig — egy-két kivételtől eltekintve — a létező alapokat nem vehetni igénybe. Elhatározta tehát a vármegyék állami javadalmozásának százötvenezer forinttal való emelését, a mely összeg a jövő év elején a törvényhozás utólagos hozzájárulása reményében tétetik folyóvá.

— A legújabb magyar állampolgár. Az aradi polgármesteri hivatal tegnap szép jelenetnek volt tanuja. Tegnap tette ugyanis le gróf Breda Viktor huszárszázados Salacs Gyula kir. tanácsos polgármester előtt a magyar állampolgári esküt. Az új magyar polgár külföldben a világi báró Bohusok rokona.

— A belügyminiszter a megye törvényhatóságához. Ismeretes már több közleményből a belügyminiszter ama rendelkezése, mely szerint a jövő millenniumi évre egy hatalmas statisztikai mű készül „Magyar statisztikai évkönyv” címen. E mű statisztikai adatainak bőséges halmazát az igazságügyi miniszter óhajához képest egy ujjal fogják szaporítani: a megyei bűn és börtönügyek statisztikai adataival. Ezen adatok összeállítására és felterjesztésére vonatkozó miniszteri rendelet már megérkezett az arad megyei törvényhatóságokhoz is.

— Népesedési mozgalom. Arad város főorvosi hivatala az elmúlt hét népesedési mozgalmát a következő szám adatokban állította össze. Született összesen 31 gyermek és pedig 19 fi 12 nő; az arány 84:2 pro mille. Elhalt ennek ellenében 25 egyén és pedig 11 fi, 15 nő, az arány 27:0 pro mille. Differencia halálozás egy fordult elő.

— Előléptetések a honvédségnél. A király Hász Sándor volt egyévi önkéntest a m. kir. 8-ik honvédhuszárezredben tartalékos hadapródiensthelyettesé, Kubacsik Emilt, Semsey Bélát, Jakab Bélát a m. kir. honvédgyalogezredben tartalékos hadnagyokká, ugyanezen ezredben Manusov Ferenczet, Stenger Dávidot, Heisler Albertet, Schopf Tivadart és Krausz Bezsót pedig tartalékos hadapród uszthelyettesekké nevezte ki.

— Iparhatósági megbízottakat választanak a jövő 1896. évre Arad iparosai és kereskedői. A választás ma délelőtt 11 órákor lesz a városhaza földszinti kistermében. Felhívjuk iparosainkat, kereskedőinket, hogy a választáson minél számosabban megjelenni sziveskedjenek, már csak saját érdekeik képviseletében is.

— Egy pápa letartóztatása. Kis-Jenőről sürgönyzik, hogy Lázár vizsgálóbíró a templomban letartóztatta az éppen miséző pópát, akit azzal gyanúsítanak, hogy része van a Szerb Geraszim nagypáli körjegyző ellen megkísérelt gyilkosságban. A pópán kívül vizsgálati fogságba helyezték még ugyancsak a gyilkossági ügy-

ből kifolyólag, a község bíráját, a segédjegyzőt és több esküdtet. A letartóztatások a községben és környékén óriási feltűnést keltettek.

— **A Leszkay-egylet díszülése.** Az aradi színtársulat kebelében fennálló jótékony öszi Leszkay-egylet karácsony első napján tartotta évi díszülését. A teremmel átalakított színpad délelőtt 11 órakor megtelt díszes közönséggel, amidőn Rónaszy Gusztáv az egylet buzgó elnöke megnyitotta az ülést, felolvasta jelentését az egylet az évi működéséről. Kitént abból, hogy a tagok kros gyűjtése, kik között különösen Szabó Laciné és Hunyady Józsefné fejtek ki odaadó buzgalmat, valamint a remeslelkű pártfogók jelentékenyebb adományai az év folyamán 407 frt 43 kr. bevételt eredményeztek. Ezen összegből 40 frttal a színházi munkások gyermekeit segítették ruhákhoz és egyéb téli szükségletekhez, 110 forintot Koványi Gábornak, a nagyvárad színiügyi bizottság elnökének kezeihez juttattak, hogy abból 11 nagyvárad szegény gyermek látassék el ruházattal, 257 frt 43 krt pedig az aradi szegény gyermekek felruházására fordítottak. A gyermekek, számszerint 21-en, fel is vonultak a terembe és igen jól ható látványt nyújtottak jó meleg ruháikban, sapkáikban és csizmáikban. A gyermekekhez Gál Gyu tartott szép beszédet, buzdítva őket szorgalmas tanulásra és jó magaviseletre. Végül tudatta elnök, hogy a nemrég elhunyt Főris Pista temetése után, ki az egylet egyik legjótékonyabb tagja és a gyermekek nagy barátja volt, több pénzküldemény érkezett hozzá koszoru megváltás czimén, az aradi írók és hírlapírók körének 10 frtos adományához csatolva Főris-alapítványt az egylet, melynek kamatait évenként a művész emlékére ki fogják adni egy szegény gyermeknek. Ugyanily alap létesült Barna Rózsi, Barna Izó karmester elhalt gyermekének emlékére is. A díszülés bezártával Nagy Lajos vendéglős, a ki mindig elől jár ott, ahol jót tenni kell, meghívta a felruházott 21 gyermeket ebédre. Külön teremben terített asztal várta már a boldogságtól sugárzó arczu gyermekeket, akiknek Rónaszy Gusztávné és Gyöngyi Izóné úrnők elragadó, szeretetre-méltó szívélyességgel szolgáltak fel a jó levest, húst, főzeléket, pecsenyét és süteményeket. Még bort is kaptak szódával a tulboldog gyermekek.

— **Kiláltási harang.** Az aradi jeles harang öntő, ifj. Hönig Frigyes, a millenniumi kiláltásra egy gyönyörű, kilencz métermázsa súlyu harangot öntött, melynek állványa a legújabb módszer szerint készült, s felettébb megkönnyíti a harang kezelését. A dícséretre méltó munkának sok bámulója van.

— **Szolgabírák áthelyezése.** Lonovics József oszádi főispán Spilka Antal nagylaki szolgabírót a kovácsbázi járásba helyezte át szolgabírónak. Spilka helyére Hász Sándor dr., a kovácsbázi járás szolgabírája helyeztetett át.

— **Öngyilkos férj.** A századvégi ferdeségek mind sürűbben szedik áldozataikat a társadalom minden rétegéből. Ki hallott ezelőtt a köznép életében olyast, hogy a családi viszony egyensúlya meghibbant, és ki emlékezik olyanra, hogy családi perpatvar a férjet, az egyszerű munkást annyira elkeserítse, hogy életét kioltsa? Ha baja volt a férjnek az asszonyával, legrosszabb esetben „az asszony vérvé jó” elv szerint kicsit eldöngötte és minden a régiben maradt. Mi történik most? A férj buskomor lesz és halálra gondol. Rupp János a lánka-kamarás ötven éves földműves — mint levelezőnk írja — családi viaskodás miatt oly annyira elkeseredett, hogy a miatti bánatában felakasztotta magát. Tettét későn vették észre, mikor már meghalt.

— **A foghuzási engedélyek.** A közoktatásügyi miniszteriumban még egyre folynak a tárgyalások arról, hogy a foghuzási engedély adható e másnak, mint a diplomás orvosnak. A közegészségügyi tanács emellett van, hogy csak okleveles orvosoknak engedessék meg a foghuzást. Erre az álláspontra helyezkedett régebben a belügyminiszterium is. A gyakorlati életben azonban ez a rideg álláspont nem valószínűsíthető meg s a hatóságok kénytelenek meg-

adni a foghuzási engedélyt nem orvosoknak is. Különösen a vidéken számos borbély és fogász kap engedélyt, mert sok orvos nem akar foghuzással foglalkozni. Valószínű, hogy a miniszterium feloldja régi rendeletét és méltányosabb álláspontot helyezkedik a fogteknikusokkal szemben.

— **Névmagyarosítás.** Rosenberg Jakab aradi lelkész és ugyanottani lakos vezértéknevének „Rózsá”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A korcsmáros becsülete.** Valamelyik budai korcsmában történt. Vig borozó társaság egyik tagjának hirtelen tréfás ötlete támadt. Titokban egy pohár ecetet kért és maga előtette. Kevésbé rá úgy tett, mintha inná belőle, majd indignálódva a korcsmárost hívatta. Ez gyorsan odasietett, hogy megtudja vendégei kívánságát. A tréfacsináló ráfordult: „Hát ez a híres saját termés? Kóstolja csak!” A korcsmáros gyanútlanul szájához vitte az ecet-tel telt poharat és jót nyelt belőle. Persze azonnal rettenetesen elfintorította az arczát, de nem sejtette, hogy ecetet ivott. A saját jó hírnevét pedig csak nem kompromittálhatja. Ezért hát újra rendbeeszedte az arczát és a megbántott ártatlanság hangján szólt: Nincs ennek a bornak semmi baja!”

— **Egy csudadoktor.** Amerikának nagyon népszerű embere most a coloradoi csudadoktor, egy Schlatter Ferencz nevű ember. Amerikai lapok hasábszámba közölnek komoly tudósításokat a doktor csudálatos kúrairól, amelyek ezer és ezer gyógyíthatatlan beteget tettek egészségesekké. Schlatter Elzászból vándorolt az Egyesült-Államokba; egyszerű cipészmeister volt, de Amerikában egyszerre víziói voltak és — ő maga meséli — kétszer jelent meg neki Jézus buzdította, hogy gyógyítsa a szenvedőket; de ő csak akkor határozta el magát erre, mikor harmadszor is megjelent előtte a újból felszólította. A kúra mindössze abból áll, hogy Schlatter megfogja a beteg kezét és annak baja rögtön meggyógyult. Így gyógyított meg sok vak, siket, embert, sőt azok a kondók, amelyeket a csuda-orvos megáld, szintén pusztán érintés által meggyógyítják a leg súlyosabb betegségeket. A gyógyításokért Schlatter semminemű honoráriumot nem fogad el, mert neki ez isteni missziója; hetvenöt napig járt földetlen föl, mezitáb a hegyek között, mielőtt a gyógyítást megkezdte. Schlatter magas, erős termetű ember, Krisztus-fejű; páciensei sokat beszélnek jószágáról, szelid lelkéről. A betegek szívesen járának naponként a csudaorvos elé és a szenvedők közül sok százan naponként levelekkel is fölkeresik. Így írják mindezt amerikai lapok és nagyon érdekes volna megtudni, mindebből mennyi a legenda s mennyi az igazság.

— **A szökés párosán.** Annyi vérontás és annyi nőszóktetés sehol az országban nem történik, mint a régi betyárvilág eldoradojában, Bácsa-megyében. Gazdag és szegény fiatal és kevésbé fiatal, olykor valóságos gyermekpár menekül el a szülői háztól megkötözve a tiltott szerelem örömeit. A legtöbb leányzóktetés kocsin történik, a mostani eset azonban idilliкусabb. Szegény volt a leány is, Johannek Juliska, egy tizenhét esztendőse ritka szép titeli hajadon, és szegény volt a leány is, Koszka Miklós, egy jónövésű legény, a ki Ö-Becséről ment Titelt. Közel látkak egymáshoz, megszerették egymást s a szülői tilalom ellenére is egymásé akartak lenni. Kocsi egyiknek sem állt rendelkezésére, hogy elváltathassanak rajta. Kiosontak hát a sűrűkületben a kert kis ajtaján s kézenfogva gyalogosan indultak utnak Ö-Becse felé. A leány szülői azonban hamar észrevették a szökést és a rendőrség már a városon kívül utolérte a szökevényeket. A leányt visszavitték az apja házához, a legényt pedig fogságba tették.

— **A kaptalan keze.** A nagyvárad káptalanának — sok baja van a birtokával. Nem régiben új uradalmi igazgatót szerződtetett, akit azonban mert nem tudott kellő jövedelméről gondoskodni, rövid uton elbocsátott, úgy, hogy most az javában pörli a káptalant. Az elbocsátásoknak most folytatása akadt s ez ügyben a „Nagyvárad” a következőket írja: „Nem csak a vármegye restaurál, hanem a káptalan is. Karácsonyi ajándéknál az uradalmi tisztek közül mindazoknak, kiket a volt uradalmi igazgató előterjesztésére nevezett ki, — most Papp Imre főtitkárja által január 1-ével fölmondott. Mem kevesebb, mint tizen-négyszáz család ünnepli a földesuri kegy — Zách-

család hetedizigleni megbüntetésére emlékeztető igazságosságot. Ezen a rögtön elbocsátásnak méltó kiegészítését képezi még a káptalan azon határozata, — mely szerint az elbocsátott tiszteknek előbb a nekik megadott s a régebbi tisztek által évek óta élvezett tűzifa és sertésilletményüket félévre visszamenőleg levonja s évi pénzilletményük felének is kifizetését január hó folyamára végkielégítésük fejében csakis abban az esetben igéri kiadni, ha minden további jogos követelésükről egyszer és mindenkorra lemondanak.”

— **Hétéves öngyilkos.** Lennér Mihály szenthuberi (Temesi) ácsmester 7 éves fia a hó 23-án az iskolából fél 12 órakor déli-lett hazakerkezve, anyjától kenyeret kért, a mit az, minthogy az ebédelés ideje már közel volt, megtagadott tőle. A felett való elkeseredésben a 7 éves gyermek erős zsinórt keresett elő, az istállóba ment és ott a padlásra vezető létrán felakasztotta magát. A zsengekoru öngyilkos azonban megelégedezni látszott arról, hogy az ilyenfajta járéknak kellemetlen íze szokott lenni és így midőn a létráról leereszkedve a hurok gégecsőkjét összehuzni kezdte, csakhamar a létra fokába kapaszkodott és segítségért kezdett kiabálni. Szerencséjére atyja még elég korán hallotta meg jajkiáltását és a tetthelyre sietve, a színeget ketté vágta.

— **A zsidó papok áldása.** A mohácsi hitközség is foglalkozott tegnap tartott választmányi ülésén a nagy port felvert zsidó áldással. Fabritzky József takarékpénztári igazgató indítványozta, hogy a hitközség mondja ki, hogy a vegyes pároknak megáldását kívánja. Ezzel szemben Wolf Zsigmond elnök a következő indítványt ajánlotta elfogadásra: „Mondja ki a hitközség, hogy ezen ügyben egyelőre határozatot nem hoz, hanem bevárja a budapesti hitközség, mint az ország első hitközségének ez ügybeni állásfoglalását, mely után a maga álláspontját formulázza fogja.” A választmány Wolf indítványát egyhangulag elfogadta.

— **Aki a miniszterelnököt akarta megölni.** Nagyváradon, a vasuti állomás mellett levő térségen egy ütött-kopott ruhájú ember keltett feltűnést, a mint szaladgált s a karjaival fenyegetőzött. Később revolvert rántott elő s egy fába kezdett löni, azt kiáltva, hogy: Megölöm... meg fog halni!” Mikor a lövöldözés után letartóztatták, egyre azt hangoztatta, hogy a miniszterelnököt meg fogja ölni. Az őrlöttet ezután a kórházba szállították, megáldapítva, hogy Kürthy Lorántnak hívják. A szerencsétlen ember évekkal ezelőtt a belügyminiszteriumban fogalmazó volt, de azután az állását elvesztette s azóta mindegyre sültött.

— **Bécsi adomány a gáláknak.** Idősebb Neumann Adolf bécsi lakos az arad gálai hangverseny költségeihez 20 frtot küldött. Az adományt közöszörléssel nyugtázza Hancsek Lujza özvegy.

— **Szerdán délután** a színházi irodában két esernyő kicseréltetett, tulajdonosa átveheti a színháznál.

HYMEN.

Szedke Bálint huszárfőhadnagy a napokban jegyezte el Világoson Bohus Margit bárókisasszonyt, világosi Bohus László br. bájos és szeilemdus leányát, a megyei előkelő társadalom egyik legkedvesebb ifjú hölgyét. Az eljegyzés szűk családi körben ment végbe.

Faragó Gyula földbirtokos az aradi ifjuság egyik kedvelt tagja tegnap tartotta eljegyzését a bájos és kedves Czifra Ilonka kisasszonnyal.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat (december 28.) A kaméliás hölgy, színmű.

Vasárnap (december 29.) Délután: Szökik a dírekósió, bohózat. Este: Bányamester, népszínmű.

* **Angyal Ilka legújabb szerepe.** Társulatunk nagytehetségű színdéje ma este új szerepet mutat be az öt mindig méltányló közönségnek. Gauthier Margitot, a „Kaméliás hölgy”-et játssza először. Ez a szerep, mely annyira illik Angyal Ilka rokonszenves művészi egyéniségéhez, bizonyára az „Otthon”

Magdájához hasonló sikert fog neki biztosítani. De azért tegnap és tegnapelőtt igen nagy lázas izgalommal vett részt a próbákban. Különben ez a lész az, mely a tehetséges művészek nagyjából alkotásait mindig megelőzi. A közönség a színháznál már tegnap is melegen érdeklődött az előadás iránt, melynek főbb szerepeit Angyal Ilkán kívül Novák Irén, Tolnayné, Gergely Giza, Tompa, Gál, Bács, Balassa, Szendrey, Gyöngyi és Tóth fogják játszani.

* „Tosca” Sardon hatásos drámája még mindig vont közönséget a színházba, dacára annak, hogy a közel múltban, már többször adták. A tegnapi előadásban is ép olyan jó voltak Tótvölgyi Margit, Tompa és Gál, a milyet addig is mutattak.

* Barna Izsó a vígszínháznál. Az aradi színházi zenekar talentumos karnagya tegnapelőtt aláírta a szerződést a budapesti vígszínház zenekarának karnagyi állását, melyet a jövő május hóban fog elfoglalni. — Hosszu évek során működött Barna Izsó az aradi színtársulat zenekaránál, mint karnagy és ezen hosszú évek alatt számtalanszor igazolta be az aradi műértő publikum előtt zenéi tudásának sokoldalúságát. Ha örültünk is szerencsésén, egyuttal sajnáljuk is, kiből erős oszlopát vesztette az aradi színház zenekara. Hogy nem a mindennapi tehetségekből való Barna Izsó, mutatja az is, hogy a vígszínház direkciója a budapesti zene-világ annyi alkalmas embereit mellőzve a vidéki karnagyot szerződették a dirigensi állásra. Mi kik Barna Izsó nem egy nemi alkotásának tapsoltunk, bizton reméljük, hogy a központban minél hamarabb fog az uton diadalmasan haladni, melyre, annyi tudással és ambícióval lépett.

* A Czlgány. Szigligeti Ede a régi szép darabja, karácsony második napján került színre. A szímszerepet a vidék legjobb Zsigmond, Bács Károly játszotta. A színházat zsúfolásig megtöltötte közönség, figyelt minden szavára, mozdulatára, arczjátékára és mondjuk — kitűnő hegedű játékára.

Művészetében egyenlő fokon állott vele Angyal Ilka és Hunyady Is. Előbbi az első felvonástól az utolsóig szerepében képzelte magát és játszott művészién. Hunyady Is. nál jobb paraszt legényt nem ismerünk a vidéken, a közönség vele sir, mikor ő szomorkodik. Tompa, Tolnayné, Szendrei, Csátár akármilyen szerephez jutnak, tudnak élvezhetőt belőle csinálni, nem így Solyom, aki a hajdu szerepére is gyengének bizonyult.

* A holnapi előadás Zeller kitűnő operettjét „A bánya mestere”-t elevenítik fel holnap este. A főbb szerepekben Pálffy, Sugár, Tolnayné, Hunyady, Mezey és Rónaszéki vel.

TÁVIRATOK.

Hóvivatar mindenfelé.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Több vidékről rengeteg hófúvást jelentenek, a közlekedés több helyt szünetel. A hideg dermesztő.

Vasuti szabad- és bérletjegyek.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi miniszterium olyan szabályzatot dolgozik jelenleg — mely szabályozza a vasuti és a bérletjegyeket nehogy ezuttal visszaélések történhessenek — de ebből teljesen téves az a következtetés, mintha februárba új választás volna. Új választásról legalább az ő szígszó sem lehet.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A tőzsde megszilárdult. Az emelkedés jelentékeny.

A Papakosza bűnpör.

Budapest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Ma kezdtek meg a Papakosza és társainak híres bűnpörét. A terem zsúfolásig megtelt. Papakosza rendkívül elegáns ur, aki nagyon szépen beszél francziál; a többi nagyon megfakult a börtönben. (Nevezetesen, hogy Papakosza magyarul „pap fia”, Affendakisz: „nagy ur”, Stahló pedig „szent.”)

A tárgyalás elején Affendakisz védője Keszler dr. és az elnök között izgatott szóváltás volt, mivel a védő hosszadalmas, az athéni konzulátustól beszerzendő adatokkal igyekszik a tárgyalást huzni, mire az elnök megvonja tőle a szót.

Elnök ezután részletesen elmondja azt a sok kasszabetörést, amit a vádlottak külföldön elkövettek.

Papakosza Dimitru jamisai 27 éves — azt állítja, hogy azért utazott annyit a vasuton, mert ott szeret kártyázni.

Elnök: Hamisan?

Vádlott: Oh nem! Aztán elmondja, hogy abból megis lehet élni. Affendakisszal és Stahlóval Pesten találkozott, csupán azért, mert ők is idegenek.

Elnök: De vannak tanuk, akik önöket mindig csak is éjjel látták együtt?

Vádlott tagadja. O neki semmi féle vallásban része nem volt. Azt hogy nála rablott levélbélyegeket találtak, határozottan tagadja. Mert azokat talán valaki becsempészte a szobájába. (Derűtség.) Sok ellensége van a nők között. A lakásán volt feszítő vasak egy ismerőseé, és csak szivességből tartotta azokat magánál. A jószív sorsjegyeket azért küldötte Nósába eladás végett, mert nem tudta hogy azok magyar sorsjegyek. (Derűtség.) A részvényeket különben a vasuton találta. (Derűtség.)

A többi vádlottak folyton tagadnak, a világos bizonyítékok daczára.

A csehországi helytartó marad.

Bécs, december 27. (Saj. tud. táv.) Habár az ifju-csehek mindent elkövetnek, hogy Thun gróf csehországi helytartó állását lehetetlenné tegyék, mint hirlik, gróf Thun mindamellett megmarad állásában.

A szobranje ülése.

Szófia, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A szobranje január 20 ikán ül ismét össze és február közepéig folytatja tanácskozásait.

Az „Indépendance Romaine” és a memorandumisták.

Bukarest, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Az „Indépendance Romaine” mai számának vezércikke élesen kikel az irredentisták ellen. Konstatálja hogy a memorandum pör elítélteinek megkegyelmezése és a mai kormánypárt győzelme óta a mozgalmat már csak triviális érdekek kisserű számítások, üzleti szellem vezetik. A kolozsvári ítélet után alakított új nagyszebeni bizottság tagjai nem bírtak már oly tekintélyvel és önzetlenséggel mint elítelt elődeik; a romániai liberális párt szolgálatába szegődtek és „Tribuna” már csak ártott az ügynek. A romániai közvélemény kiábrándult, megutálta a dolgot és teljesen közömbös lett. Az elítéltek megkegyelmezését szerencsés megoldásnak tekintette a melylyel meg kell elégedni. A liberális párt, mely ellenzéki

korában elég eszélytelen volt, a mozgalmat a saját céljaira kiaknázni, most hogy kormányra jutott, kénytelen volt, az ország érdekében, tartózkodást tanúsítani és akciókat legalább is felfüggeszteni. Az időpont nem alkalmas a zajos akcióra. A lelkesedés lelohadt és bajos, sőt eszélytelen dolog volna azt újra szítani. Minek az erdélyi oláhokat új áldozatokra biztatni, melyek csak új csalódásokat fognak eredményezni? Dr. Ratinak csak azt kell tanácsolni, hogy maradjon szigorúan a törvény talaján, és várja be a jobb időket, melyeket talán meghoz a hatalmak új csoportosulása és az események természetes menete.

Agliardi bibornok.

Róma decz. 27. (Saj. tud. távirata.) Agliardi nunczius még a május előtt összeülő konzistoriumtól meg fogja szerezni a bibornoki kalapot és azután elhagyja lécsi állását.

Keleti bonyodalmakhoz.

Szmirna, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A konstantinápolyi amerikai követ Terrel jelenleg itt időzik, a hol vizsgálatot tart az örmények mészárlásai és fosztogatásai ügyében. Selfridge amerikai tenger-nagynak meghagyta, hogy az Észak szmirnai tenger partjára menjen és hogy a „San Francziskó”, „Marblehead” és „Minneapolis” hadi gőzösök fedélzetére vegye fel mindazokat az amerikai alattvalókat, kik ott menedeket keresnek. A követ ugyanis attól tart, hogy a török csapatok bosszúból Zeitum környékén kegyetlenkedést fognak véghez vinni. A 3 hadi hajó az alexandrettai öbölben marad és ott bevárja a további utasításokat.

Konstantinápoly, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A „Ré Umberto” olasz páncélos hajón két matróz lebukott a nagy árbóczról, melyen gyakorlatokat végeztek és súlyosan megsebesültek. Mindkettőt a török tengeri kórházba szállították, de felépülésükhöz alig lehet remény.

Konstantinápoly, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Két előkelő örmény kereskedőt Hazaros Dschizmepschian posztókereskedőt és társát Minas Karputhlioghot letartóztatták és a központi fogházba szállították. A letartóztatás oka az, hogy több ízben gyanus embereknek szállást adtak és azután ellátták őket a szükségletekkel, hogy külföldre menekülhessenek. A házkutatás alkalmával mindkettőnél sok titlizott levelet találtak és egy egész örmény listát. A török rendőrség azt hiszi, hogy igen jó fogást csinált. Izmiria patriárka megkereste az igazságügyminisztert, hogy jóállása mellett bocsássa szabadon az elfogott kereskedőket, a szultán rendeltére azonban visszautasította a patriárka kérelmét.

Szaloniki, december 27. (Saj. tud. táv.) Két keresztényt, Aristichi effendit és Sonssa effendit, az egyiket Sivosba, a másikat Erzerumba nevezik ki a főkormányzó mellé tanácsossá. Azonkívül a hat európai tartomány részére egy török és egy keresztény vallású igazságügyi felügyelőt.

Konstantinápoly, decz. 27. (Saj. tud. táv.) Zeitun bevételénél elesett 2500 örmény, 250 török.

Szláv feljajdulás.

Pétervár, decz. 27. (Saj. tud. táv.) A szláv jötekonysági egyesület ünnepélyes

ülésén Ignatiff Miklós gróf elnök jelentős politikai beszédet mondott. Kijelentette ebben, hogy az oroszok fájdalmas szívvel nyilatkoznának fajrokonai helyzetéről Magyarorszában és Galicziában ha lehet volna rájuk nézve, hogy ezt a kérdést taglalják. Az egyesület tagjai távol állanak ugyan a politikától, de nem lehetnek a szláv világban felmerülő események közönyös szemlélői.

KÖZGAZDASÁG.

A sertésforgalom emelése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 27.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter — mint értesülünk, — a jövő év januárjának 8-dikára, a sertésforgalom ügyében összehívott tanácskozási elöl a következő kérdéseket fogja terjeszteni:

1. Melyek legyenek a kiviteli sertéspiacok kellékei? Nevezetesen a szállásterület és a szállások megfelelő csatornázásán és vízzel való ellátásán kívül szükséges-e?

a. a vasut bevezetése minden egyes szállásba?

b. megfelelő közbiztonság és fertőzött falak gyors értékesítésére?

c. ugyanilyen sertések esetleges elkülönítésére alkalmas helyen külön szállás?

d. trágyagyár?

e. és oly intézkedés, hogy a tenyésztő hatóságilag meghatározott tartási ár mellett sertéseit ott bármikor elhelyezhesse, azokat alkuszásával szabadon értékesíthesse?

2. Kiváncos és észéravezető volna-e a kiviteli piacnak ragadós betegségek behurcolása elleni megvédése érdekében a piacra szánt összes avagy csak bizonyos mennyiségű sertéseket:

a. a csálra létesítendő központi telepen vagy pedig

b. származásuk helyén megfelelő időn át, előzetes állatorvosi megfigyelés alá helyezni?

3. Közérdekből kíváncsós-e a kőbányai sertéspiacnak jelen helyén fentartása?

a) Ha igen, akkor miképp alakíttassék át, illetőleg mily berendezésekkel láttassék el?

b) ha pedig nem, akkor hová, mi módon, mily sorrendben történjék az áthelyezés?

4. Sertéseink értékesítésének érdekei kíváncsósak teszik-e, kivált Ausztriába irányuló sertéskivitelünk érdekében szükséges-e, hogy az országban több helyütt, állami szakközegek felügyelete alatt álló sertéspiacok létesítésének?

a) a vásár- szállások intézménye általánosan,

b) különösen oly szervezettel létesüljön, hogy ott a sertéstulajdonos sertései számára hatóságilag megállapított áron helyet és takarmányt kapjon, hogy sertései ott, ha kívánja, megbítható egyének asztalára értékesíthessék.

6. Van-e még valakinek a tárgyra vonatkozólag valami indítványa vagy javaslata?

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, december 27.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jobb volt, az irányzat megszilárdult, el kelt 20000 mm. teljes napi áron.

	mmassa	kg	frt
Tiszavidéki	200	81.5	7.15
"	300	81.	7.20
"	200	81.	7.05
"	300	80.	7.05
"	200	78.	6.90
Ó-Becsei	1000	77.5	6.90 1/2
Zentai	4300	77.7	6.92 1/2
"	3200	74.4	6.92 1/2
Raktárokon	1000	79.5	7.—
Serlei	4000	75.4	5.50

Zab	100	6.70
"	100	6.25
"	200	6.—

Határüzlet: Amerikából ma alacsonyabb árfolyamokat jelentettek nálunk változatlanul indult az üzlet buzában és tengeriben a tekintettel a gyenge keresletre zárlatig nem is változtak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.90—6.92
Buza május—juniusra	7.15—7.17
Tavaszi rozs	6.13—6.15
Ossi rozs	6.25—6.27
Tengeri május—juniusra	4.49—4.51
Tengeri július—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.12—6.14
Ossi zab	5.80—5.90
Répose	10.65—10.75

Külföld: New-York búzára 1/8—3/8 alacsony, tengerire 1/8—magas. Chicago: búzára 1/8—1/4 alacsony, tengerire 1/4—magas. Páris lanya, Liverpool és London tartott.

Ertéktőzsde: Két napi ünnep után ma igen szilárdan indult az értéktőzsde tekintettel a kitünő vételkedvre zárlatig párttal emelkedtek.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	350.50
Magyar hitelrészvény	474.50
Osztrák államvasut	841.—
Rima-Murányi	320.—
Lombard	94.—

Szélesítő.

— Decem্বর 27. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban ayers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, decem্বর 27. d. u. 5 óra.

Buza bányási új	6.65—7.10
Buza tiszavidéki	6.70—7.15
Buza pestvidéki	6.65—7.10
Buza fejezmegyei	6.65—7.10
Buza bányai	6.75—7.20
Rozs új, elsőrendű	6.20—6.25
Rozs új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	4.90—5.10
Arpa égetni való	5.40—6.20
Arpa sörfőzdei	6.40—7.80
Zab	6.—6.35
Tengeri bányási	—
Tengeri másnévű	4.—4.15
Káposzta-repose bányási	—
Kóles	5.35—5.70
Buza március—április	6.91—6.93
Buza szeptember—október	7.16—7.18
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.24—6.26
Tengeri május—június	4.45—4.50
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	6.10—6.12
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repose augusztus—szeptember 1894	10.60—10.70

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. decem্বর 27.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	97.75
Magyar arany 4 1/2%	128.75
Magyar ezüst 4 1/2%	101.25
Magyar keleti vasut 1878.	21.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-aszalon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyaromény-sorajegy kölcsön	151.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírdárdék	99.25
Osztrák járdék ezüst	99.25
Osztrák járdék arany	121.25
Koronajárdék	99.75
1860-iki államsorsjegyek	145.—
Osztrák-magyar bankrészvény	970.—
Magyar hitelbank részvény	885.—
Osztrák hitelbank részvény	354.—
Osztrák-magyar államvasut	343.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.61
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márká	59.30
London	121.20
Páris	48.05

IDEGENEK NEVSORA.

— Decem্বর 27. —

Fehér Kereszt szálloda: Brasat H. kereskedő, Budapest.

Vass szálloda: Krausz Adolf kereskedő, Budapest. Seidner Sándor kereskedő, Berzova. Merdinger Vilmos kereskedő, Bécs. Dr. Genosy András orvos, Brassó. Gróf Broda Viktor kapitány, Kecskemét. Brassányi Elemér hivatalnok, Ötvenes. Suty Gyula hírlapíró, Budapest.

Aradvárosi

Evadberlet
91. szám.

színház.

Evadberlet
91. szám.

Szombaton, 1895. decem্বর 28-án

Gauthier Margit, a kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Ifj. Dumas Sándor. Fordította: Szemere Attila.

SZEMÉLYEK:

Duval Armand	Tompa K.
Duval György, Armand atyja	Balassa J.
Rieux Gaston	Szen-ri M.
Saint Gaudens	Gyöngyi L.
Gustave, Nichette jegyese	Sólyom L.
Giray gróf	Bács K.
Varville	Gál Gyula.
Arthur	Delli Henrik.
Gauthier Margit	Angyal Ilka.
Nichette, varrónő	Novák Irén.
Prudence, divatárúsnő	Tolnainé.
Na in, Margit szobaleánya	Körösy J.
Olympia, fiatal özvegy	Gergely G.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Morgenstern Gyula

Arad, Kölcsey-utca 9. sz. a.

fogászati-műtermében

ugy egyes műfogakat, mint egész fogsorokat

jutányos áron

jótállás mellett készít.

Javitások (Reparatur) egy óra alatt készíttetik. 1085

Versenyképes, jó munkáért kiállítás nagy- és ezüst-érem Arad-Temesvár.

Berlini legmagasabb kitüntetés művészeti munkáért: Diszoklevél és aranyérem kereszttel.

Legszebb és legkedvesebb

ujévi ajándék egy élethű szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint albumin, platin, chlor, bronzézüst és szénnyomatu papirokra, a legkisebb képtől egész életnagyságig:

Gyermek-főlvételekre külön egész új berendezés csinos kiállítással készűl.

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobb névnek örvendő fényképészeti műtermében.

Templom-utca, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem tévesztetni. 898

Medicinae Universae

Dr. Austerweil László

diplomás Operateur,

a-drezdai szülészeti és nőgyógyászati klinika volt segédorvosa.

Rendel 2—4 óráig.

Andrássytér 12. szám alatt (a volt Reckházban, a Nádor szállodával szemben.)

ÚJDONSÁG

mélyen leszállított árakkal!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki t. közönséget tudatni, hogy az előrehaladt idény miatt
női- és gyermek-ruha raktárunkat
 elárusítjuk u. m. asztrachan gallérokat, kabátokat a legfinomabb kivitelben szücs és szörmeárunkban, utazó és városi bundákat és minden e szakmába vágó cikkeket

olcsóbban mint bárhol.

Különösen ajánjuk nagy raktárunkat

leánygyermek kész ruhákban: bársony plüsch stb.
 mint legalkalmasabb ujévi ajándék.

Maradunk kiváló tisztelettel

ROTSCHILD és KLEIN.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város. törvényhatósági területén rendszeresített I. és II. állam anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: d. e. 9-től 12 óráig.

d. u. 3-tól 5 "

Vasár- és ünnepnapokon

d. e. 9-től 12 "

Arad szab. kir. város

közigazgatási bizottsága.

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesítjük a város közönségét, hogy az osztrák értékű 20 kros ezüst váltópénz, úgy szinte a négykrajczáros rézváltó-pénz az állami pénztáraknál és hivataloknál már csak a folyó évi december 31-ig fogadtatik el és hogy december 31-ike után ezen pénznemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megtérítése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad 1895. november 16.

A városi tanács

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszterium 92484/95 sz. kelt rendelete alapján közhirrre tesszük, hogy a cs. és kir. közös külügyminiszter úr folyó évi november hó 20 án 47617 sz. a kelt értesítése szerint f. évi október hó 21 től kezdve osztrák és a magyar származásu marha felhajtathatására 51. Margaretheuben minden hétfőn és kedden (két óra csupán déle 6-tól) vásár tartatik, melyre svájci állatok felhajtása tilos. A vágómarhák Vorarlbergen olomzárral ellátott vasuti kocsiokban kell szállítani. A határon az állatokat állatvoss vizsgálja meg és bélyegge látja el. A 51 Margarethe-nbe való bevitel már azonban törvénytelen. A vásárról csak engedély alapján hajthatók el az állatok. Engedélyt a rendelkezési hely kantonális hatóságából kell kérni, melynek előterjesztésére a mezőgazdasági kormányozók határoz az engedély megadására. A marhatulajdonos illetéleg szállító és a vevő a vétel után jelelnek a hajár állatorvosná, ki azon esetben, ha az állatok tovább szállításához szükséges engedélyt kiadták a marhalevelet kiállítja. A rendeltetési helyre érkezve az állatokat veszteglő istállóba kell elhelyezni és ott a nélkül, hogy újra forgalomba jöhetnének, mielőbb le kell vágatni. A vásár befejezése után (tehát legkésőbb kedden délig) a St. Margarethenben dadatlanul maradt vágómarhákat a marhalevelek kíséretében az illetékes kemton hatósága által St. Gallenben megjelölt ideiglenes és istállókban kell hajtani. A vágómarhák újabb forgalomba ezertul már nem jöhetnek, hanem mielőbb levágandók. Végül megjegyezték, hogy a Svájcba való marha szállítás általános feltételeinek szigorú figyelemmel tartása mellett vágómarha stb. margarethe-ni vásárra külön engedély nélkül is szállítható, mennyiben svájci hatósági engedély csupán a marhának a vásárról való elhajtatásához szükséges.

Aradon 1895. évi november 16.

A városi tanács.

36212/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 82335/95. sz. a kelt rendelete alapján közhirrre tesszük, hogy a f. évi október hó 29-től kezdve a magyarországi járványmentes törvényhatóságoktól származó egészséges sertések a f. évi július hó 8-án kelt 44706. sz. körrendeletben, illetve az ezen rendelet pótlására kiadott rendeletekben (a 189. sz. és az ennek pótlására kiadott állategészségügyi értesítőben) foglalt feltételek mellett Bécsbe és Prága-Holleschovitz állomására ismét bevitelhetők.

Arad, 1895. nov. 6.

A városi tanács.

XIII. évfolyam.

Ügyvédek Lapja.

Szerkeszti: dr. Wolf Vilmos, ügyvéd.

A legújabb szám tartalma:

Előfizetési felhívás. — Központi járásbíróság Budapesten. — A saját dolgán való jelzőjog. Irta: dr. Imling Konrád kir. curiai bíró. — Adalék a vétke bukás kérdéséhez. Irta: dr. Heil Fausztin budapesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az állított tény valótlanúsága rágalmozás esetén. Irta: dr. Tarna János budapesti kir. ítélőtáblai bíró. — Az utóörökösnevezés hatályának megszűnése. Irta: dr. Kern Tivadar budapesti ügyvéd. — Az első elvi határozat házassági perben. Irta: Tóth Gáspár budapesti ügyvéd. — Nyilvánosság a reformálandó katonai bünpörben. Irta: dr. Szilágyi Arthur Károly budapesti ügyvéd. — A vizsgálati fogság. Irta: Gálffy Lajos budapesti kir. törvényszéki aljegyző. — Az ügyvédi kar a milleniumi kiállításon. — Vegyes. — Csődnaptár. — Hirdetések. — Tárca. Testi büntetések a Debreczen városi régi jogban. Irta: Széll Farkas debreczeni kir. ítélőtáblai tanácselnök. — Melléklet Jogesetek. — Köztörvényi ügyek. — Kereskedelmi váltó- és csődügyek. — Bünyügyek. — Az új sommás eljárás a gyakorlatban.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt — kr.
 Félévre 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "

Az előfizetések Budapestre az

„Ügyvédek Lapja“ kiadóhivatalába
 (Teréz-körút 22. sz.)

küldendők.

Vidéki előfizetők számára a felső bíróságok- vagy hatóságoknál levő ügyeikről levelező-lapon díjmentes értesítést ad a kiadóhivatal.

1296